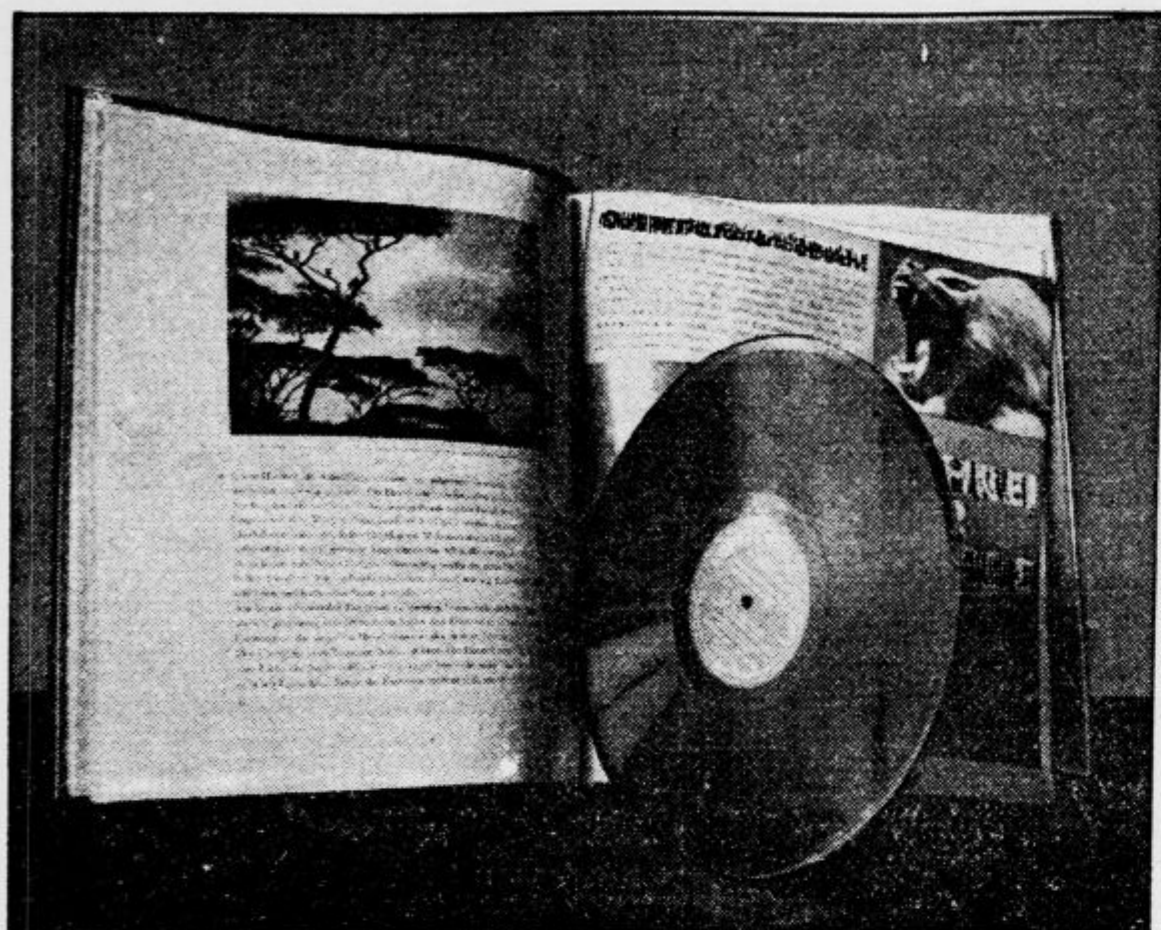

Iz življenja in sveta

„Zvočna knjiga“

Ravnatelj živalskega vrta v Berlinu dr. Heck je napisal delo o lovu na divje živali v Afriki. Delo je posebnost svoje vrste, kajti gramofonska plošča, ki se lahko navije, ponazarja glasove zveri, tako da dobi bravec tudi akustični vtis življenja v afriškem pragozdu.

Nova ležišča radija

Tretje največje najdišče je v Nairobiji

Zemljiska površina ima tako malo radijskih rud, da spadajo radioaktivne snovi še vedno k najbolj redkim in tudi najdražjim snovem. Čeprav se je v okroglih 30 letih, odkar pozna človeštvo čudežno žarilno snov radij, njegovo pridobivanje zelo izboljšalo, vendar je potrebno za en sam miligram čistega radija predelati ogromne množine rude. Rastoča potreba po radiju in njegova redkost sta vzrok, da je postalo odkrivanje novih najdišč svetoven problem.

Glavno najdišče je še vedno v Belgiji, v Belgiji Kongu, a sloviti Jachimov na Češkem producira približno istotolično količino. Vsa druga najdišča so podrejenega pomena. Fridelava iz ameriškega karnata se je ustavila zaradi svoje nepraktičnosti in nerentabilnosti že pred daljšim časom. Povprečno računajo, da pridelejo na leto 30 do 40 gramov radija, za vsak gram morajo predelati v težavnih postopkih

7000 in več kg uranove rude. Ni čudno, da velja potem vsak gram nekoliko milijonov dinarjev. Seveda pa predstavlja ta gram ogromne količine energije, ki se izčrpa šele v 1200 letih. Ta energija izvira iz nestanega razpada atomov in izžarjevanja protonov (žarkov alfa), elektronov (žarkov beta) in žarkov gama, ki so sorodni Röntgenovim žarkom.

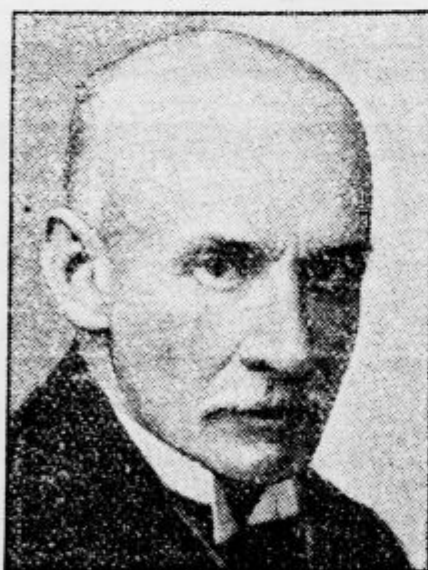
Pred kratkim so poročali iz Nairobija v angleški koloniji Kenji, da so našli pri mestu Manjukuju novo ležišče radjeve rude, ki je baje zelo bogato. Če je to res, potem se bo zelo povečala produkcija te dragocene snovi, a njena cena se bo znatno znižala. V zadnjih letih so razni raziskovalci skušali dobiti pravna umetna nadomestila za radij, kar je razumljivo, če upoštevamo njegovo izredno važnost za medicinsko stroko in za tehniko. Največje uspehe je imel v tem pogledu ameriški učenjak prof. Coolidge, ki je v vakuumskih ceveh z napetostmi do 5 milijonov voltov proizvajal žarkom gama povsem podobne žarke. Ali morejo ti umetni žarki nadomestiti naravni radij, to bo pa pokažala šele bližnja bodočnost.

Šmucarske drese

iz najboljšega švedskega lodna, kompletne, s čepico, iz blaga samo za drese najcenejše pri

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Pisatelj „Golema“

Gustav Meyrink je umrl v Monakovem jedva 65 let star

Avstrija proti Angliji

Avstrijsko nogometno moštvo, ki je nastopilo v sredo popoldne proti angleškim nogometašem

Paradižnikov krompir s tobakom

Paradižnik si je v naših krajih že zdavnaj pridobil s'oves okusnega sadeža, v prvi vrsti pač zaradi vitaminov in ogljikovih vodikov. Kakor poročajo zdaj iz Amerike, se je posrečilo znanemu rastlinskemu čarodeju Burbanku vzgojiti nov sadež, ki je nastal iz križanja med paradižnikom in krompirjem. S tem uspehom pa Burbank še ni bil zadovoljen. Šel je dalje in križal paradižnikov krompir še s tobakno rastlino in posledica tega je bila, da rodi zdaj ena in ista rastlina krompir, paradižnik in tobak. Pravijo, da ni doseglo narodno gospodarstvo še v nobeni biološki tvorbi tolike koncentracije in ekonomske koristi kakor v paradižnikovem krompirju, ki daje povrh še tobak.

Zdravniki in strupeni plini

Zdravniška zbornica v Berlinu je imela pred dnevi zborovanje, na katerem je bila sklenjena naslednja resolucija: »Dolžnost vsakega zdravnika je, seznaniti se s strupenimi plini in poznati njih učinke ter proučiti vse možnosti zdravljenja zastrupljenj te vrste. Zdravniška zbornica poziva vse svoje člane, naj posvetijo temu vprašanju vse razpoložljive sile in naj sodelujejo v tej smeri pri vseh zasebnih društvih in oblastih.«

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamenih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Možje zdravniške prakse so se prepričali, da se »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri kilah trebušnih, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Neprostopljiva vožnja čez Ocean

Te dni se je pripeljala nemška ladja »Bremen« iz New Yorka v Cherbourg s 24 urno zamudo. Protikomornik je moral zaradi defekta v strojnem oddelku voziti nekaj časa samo s tremi vijaki. Z ladjo se je pripeljal tudi sedem znanih filmskih igralcev in igralke, ki so bili primorani ostati ves čas vožnje na krovu ladje. Zvezdniki so namreč stopili v New Yorku na ladjo, da bi se poslovili od žene kinematografskega ravnatelja Vivana in so proslavili odhodni signal. Ko so hoteli oditi, je bil prekomornik že na odprtem morju. Ker nima nihče izmed zvezdnikov potnega lista, niso pustili v Cherbourg nikogar na kopno in so se morali vsi odpeljati naprej v Southampton.

Goethejevi predniki

Že l. 1908. je Karl Knetsch, ravnatelj državnega arhiva v Marburgu na Bavarskem, ugotovil, da izvira Goethe po materini strani od slavnega slikarja Cranacha. Sedaj pa je dognal, da je po neki svoji srednjeveški prednici, ki je bila žena nekega marburškega župana in nezakonska hči deželnega grofa Henrika III. iz Zgornje Hessen-ske, v sorodstvu z drabantsko hišo. Preko rodovnika tega grofa dospemo do sv. Eilzabete, preko njene hčere Zofije pa celo do Karla Velikega, ki je torej tudi eden izmed Goethejevih prednikov.

Banka brez knjigovodstva

Pred dnevi so odkrili v Parizu nezasišan bančni škandal. Komisija, ki je preiskovala poslovne prostore Banque de Paris pour le Commerce et l'Industrie, je prišla do zaključka, da je uprava zavoda poslovala z praznimi blagajnami in brez knjig. Komisija je seveda pozvala na odgovornost ravnatelja zavoda, proti kateremu je vložena tožba zaradi goljufije in prestopa zakona o akcijskih družbah.

Zračna zveza Pariz—Rim

V kratkem se bo otvorila zračna proga Pariz—Rim. Služba na tej progi bodo oskrbovala izmenoma italijanska in francoska letala, ki bodo imela vmesna pristajališča v Cannesu, Genovi in Pisi.

Najpopularnejši evropski vladar

je nedvomno švedski kralj Gustav, ki obhaja letos 25letnico svojega vladanja. Na levi ga vidimo ob nastopu vlade, na desni pa ob jubileju v civilu

Žarki proti potrnosti

Hematoporfirin ozdravlja melanholije

Že pred časom je našel biolog prof. Hausmann v krvnem barvilu hematoporfirinu snov, ki dela organizem posebno občutljiv na svetlobo. Ker pa ima svetlobo viden pozitivajoč vpliv na telo in dušo, so začeli v najnovejšem času uporabljati hematoporfirin proti melanholiji in drugim depresivnim boleznim.

Z živalskim poskusom so ugotovili že prej, da postanejo živali po tem zdravlilu živahnije in radovednejše ter da se jim zveča tek. Iste učinke je imelo zdravlilo na ljudi, ki se niso spremenili samo v dušnem pogledu, ampak so postali tudi telesno bolj sveži. Telesna teža se jim je povečala.

Po teh uspešnih poskusih ni čudno, da so začeli uporabljati novo metodo tudi za zdravljenje melanholije in drugih duševnih bolezni. In tu je učinkovala isto tako, celo v mnogih težjih primerih. Po opazovanjih na dunajski vseučilski psihiatrični kliniki se da učinek lečila celo povečati ultravioletnim obsevanjem. Vsekakor se takoj po obsevanju pojavi bistveno

subjektivno izboljšanje tudi pri težkih melanholičnih. Dokončno sodbo o vrednosti novega postopka pa bodo izrekli po zaključku poskusov, ki jih delajo sedaj na imenovani kliniki.

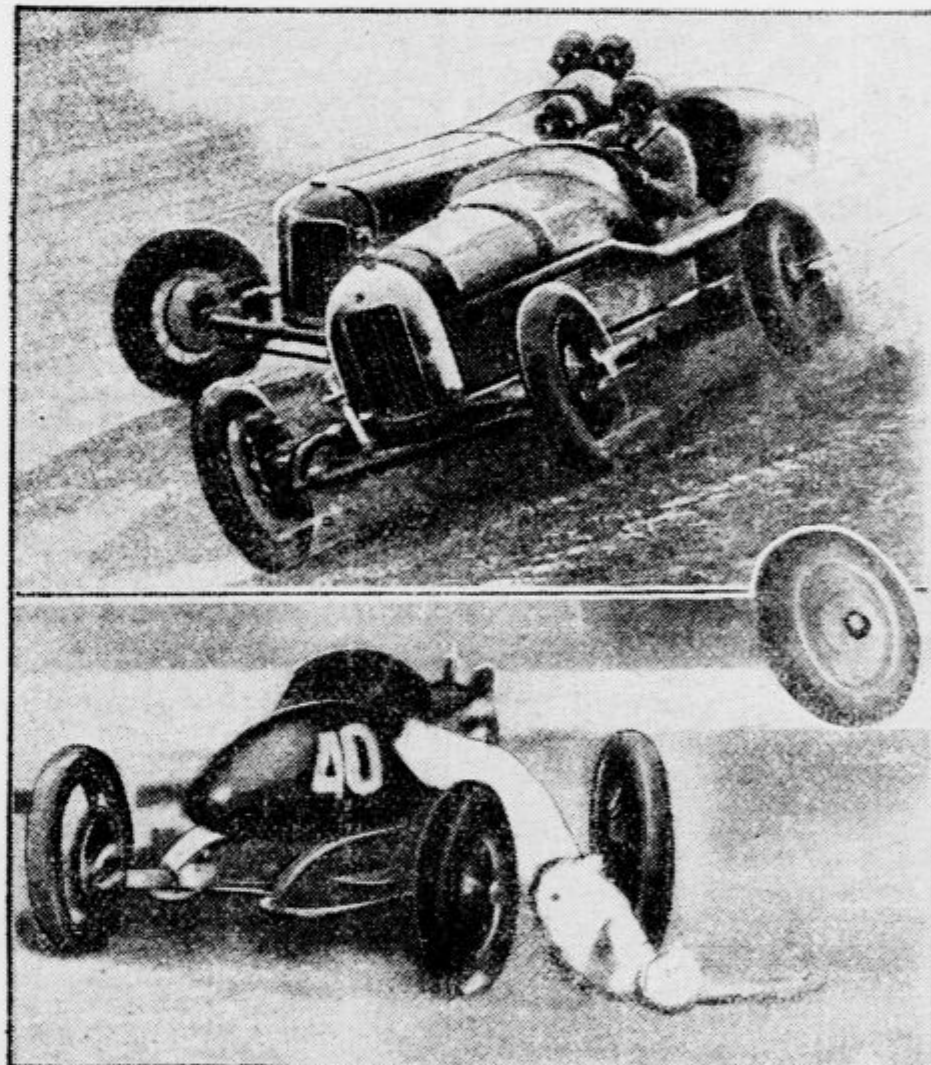
Prohibicija na Japonskem?

Pristaši misli japonske prohibicije so otvorili ostro kampanjo proti vinu. Zaenkrat predlagajo, naj se vino izloči iz vseh svetbenih slavnosti. Prva takšna »suha svatba« je bila pred nekaj dnevi. Vodja lige japonskih dijakov se je oženil z neko japonsko študentko, ki ima doktorat univerze v Tokiu. Na tej svatbi se ni popila niti kapljica alkohola. Ta dogodek smatrajo za uvod v protivinsko gonjo na Japonskem.

Ceneji hoteli na Dunaju

Dunjski hoteli na Ringu so znižali za zimsko sezono cene za približno 40 odstotkov in upajo, da bodo s tem pritegnili pozornost mnogih inozemcev, ki prihajajo v avstrijsko prestolnico.

Trenutek avtomobilske katastrofe

Pri neki avtomobilski tekmi v Kaliforniji sta vozila dva dirkača tako tesno drug poleg drugega, da sta se kolesi vozil dotaknili. Posledice so bile strašne: oba avtomobila sta zdrknila s proge in zavozila v stran. Enemu vozilu je odtelo kolo, dirkač, ki se je hotel rešiti s skokom iz avtomobila, pa je postal žrtev svojega vratolomnega poskusa in je obležal povožen na dirkališču.

Razbojnikom neprijetna književnost

Francesco Fabrizio je bil zadnji izmed trojice bratov, ki so se udeleževali kot hudi razbojniki v newyorškem podzemlju. Dva brata sta padla kot žrtvi konkurenčnih razbojniških tolpi. Francesco je po tem časoma ostavil razbojniško kariero in se vrnil na tihotapljenje alkohola.

Podzemlje pozna torej z vseh strani do dna in zato ni čudno, da je neki znani newyorški založnik z veseljem pograbil njegovo ponudbo, da mu napiše za dober honorar obširno knjigo o tem podzemlju. Lotil se je pisanja, a preden je zaključil prvo poglavje, ga je doletela usoda. Podzemlje namreč nič rado ne vidi, da kdo v javnosti govori o njegovih skrivnostih. Kako je zvedelo, da namerava Fabrizio nekaj takšnega, ni znano, vsekakor pa so vdrli te dni, baš ko je pisal, v njegovo stanovanje trije oboroženi možje, potegnili brez besede samokrese, sprožili in izgnili brez sledu. Fabrizio je obležal na mestu mrtev, policija pa je zaplenila v njegovi sobi kakšnih 20 strani rokopisa.

Samomor francoske igralkice

V Parizu je skočila v Seino in utonila v njenih valovih članica »Comedie Francaise«, velenadarjena igralka Marcela Romeo, ki je nastopala tudi v glavnih vlogah mnogih francoskih filmov. V živčnem napadu, katerega ni mogla več obvladati, je sklenila napraviti konec svojemu življenju s skokom v reko. Samomorilka ni dosegla še niti 30 let in je imela za seboj slavno kariero. Absolvirala je igralsko šolo Francoske akademije z odličnim uspehom, tedaj za tragedijo pa z uspehom, ki ji je prinesel drugo nagrado.

ANEKDOTA

Znani impresarij Schurmann je uprizoril Björnsonovo delo »Polom«, ki ga je pa skrajšal za celo dejanje. Björnson je bil nad tem hud in je poslal siedečo brzojavko: »Ker je Schurmann spremenil moje delo, se odpovedujem njegovemu očetovstvu in vsem tantom.« Prepovedujem navedbo svojega imena. Igra je imela ogromen uspeh. Komaj je Björnson to zvedel, je brzojavil: »Čestitam k uspehu. Razglasite, da sem jaz avtor. Rezervirajte mi tantieme.«

Vsak dan ena

Tvorničar za verige puha dim svoje cigare v večerne kolobarje...

Rekordi v gosti pisavi

Pred dvema letoma je prekosil stavec Harlov iz Berlina vse dotedanje rekorde s tem, da je napisal na najmanjši prostor največje število besed. Pred njim je držal ta rekord neki Francoz, ki je napisal na določen prostor 5169 besed. Harlov je posejal Francoza za skoro 2000 besed. Toda dolgo se ni mogel veseliti uspeha, kajti prišel je nov tekmelec in ga je premagal. Saravil je na prostor dopisnice 8070 besed. Harlov je stavil, da ga bo tudi zdaj posekal in se mu je res posrečilo spraviti na dopisnico 8442 besed. Leto dni je bil v tem tekmovalcu mir, potem pa se je javil neki Spanec, ki je stavil, da spravi na dopisnico 9000 besed in je to tudi storil. Toda Harlov spet ni miroval in se je uril in trudil tako dolgo, da je spravil na prostor dopisnice 10.111 besed. Delo je opravil v 17 urah in upa, da se mu za naprej ne bo treba truditi, da bi posekal še lastni rekord.

Redek lovski plen

Neki lovec se je bil udeležil kot gost lova na divjega merjasa v nekem revirju pri Ebersbergu na Bavarskem. V tem revirju je malo drugih živalskih vrst ki pridejo za lova v pošto, in to so le zajci, fazani, srne. Zato si lahko mislimo njegovo presenečenje in veselje, ko je zagledal nedaleč od sebe v gostavi obrise velike živali, ki ni mogla biti nič drugega nego jelen. Morda se je bil od nekega izgubil sem. Lovci pa ni imel časa za premišljevanje. Hitro je naskočil puško k ramenu, pomeril, sprožil in stopil bliže. Žival se je zgrudila na tla. A kako veliko je bilo lovčevu presenečenje, ko je videl, da ni jelen, temveč pravi — velblod. Nekoliko dni prej je ubegnil nekemu cirkusu in se preselil v bavarski gozd kakor so ugotovili kmalu potem. Vsekakor pa so lovci njegovi prijatelji čestitali tudi na tem, res redkem lovskem plenu...

Katastrofa ledolomilca

V severnem Lednem morju se je primorala huda pomorska katastrofa. Na nekem samotnem kraju, ki je 70 km oddaljen od Arhangelska, so našli rešilni čoln z osemimi zamrznjenimi potniki. Naknadno so dognali, da so vsi nesrečni člani posadke ledolomilca »Devijate«, ki se je odpeljal iz Arhangelska letos 24. oktobra z namenom, da bi poiskal pogrešeni ledolomilec »Albatros«, ki je zašel na Belem morju v stisko. »Albatros« je pozneje rešila neka druga ladja, o »Devijati« pa ni bilo več glasu. 31 mož posadke »Devijate« še vedno pogrešajo in dvomijo, da bi bili še živi.

Kako se imenujejo v resnici

Kalifornijska sodišča so si izmislila seznam pravih imen film. zvezd in zvezdnikov za primer, da bi imeli ti kdaj kakšen omravec s pravico. V tem seznamu figurira n. pr. Greta Garbo s pravim imenom Greta Gustavson Douglas Fairbanks kot Douglas Ullman, Ramon Novarro kot Ramon Samanejo, Josef von Sternberg kot Joe Stern, Samuel Goldwyn kot Samuel Goldfish, Gary Cooper kot Frank Cooper, Monte Banks kot Mario Bianchi, Mae Murray kot Marija Koenig, Anita Page kot Anita Pomares, Renée Adorée kot Jeanne de la Fonte.

